

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR WHICH IT STANDS: ONE NATION INDIVISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., SREDA, (WEDNESDAY) DEC. 1st, 1920.

ŠT. 283. (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

WILSON BO POSREDOVAL MED ARMENIJO IN TURKI.

WASHINGTON, 30. nov. — Predsednik Wilson je obljubil, da bo posredoval za dosego miru v Armeniji. Državni department je danes uradno naznanil, da je predsednik Wilson sprejel povabilo koncila Lige narodov, in da bo potom določenega zastopnika pričel z osebnim posredovanjem za mir med Armenci in turškimi nacionalisti.

Državni department je mnenja, da se bo žalostno stanje Armenije preje popravilo potom posredovanja kot pa potom mednarodnih vojaških operacij.

Vladne avtoritete so dobile poročilo, da se je med Armenci in Turki že sklenilo premirje, kar se smatra za jako dobro znamenje. Državni department je prepričan, da se bo posredovanje sedaj, ko je sklenjeno premirje, gotovo izkazalo uspešnim.

Znano je, da je poslanska zbornica svoječasno odklonila sprejem mandata nad Armenijo, medtem ko je senat dal izraza svojim simpatijam za Armenijo.

Državni department je mnenja, da je Wilsonov sprejem liginega povabila v popolnem soglasju z izrazom simpatije senata. Kot se izraža, uporaba posredovalnih moči predsednika v tem oziru popolnoma nič ne nasprotuje kongresovi odklonitvi armenskega mandata.

Ne pričakuje se, da bi predsednik sam osebno vodil posredovanja med Armenijo in turškimi nacionalisti. Kot se je nocoj govorilo, bo predsednik za to delo najbrž nastavljal bivšega ameriškega poslanika v Carigradu, Henry Morgenthaua. Državni department je mnenja, da se bo delo poverilo osebi, ki pozna odnose turško-armenskega konflikta, in ki obenem uživa spoštovanje in ugled pri obeh straneh. Zato se z gotovostjo pričakuje, da bo v ta namen predsednik nastavljal Morgenthaua, ki je znan kot avtoriteta glede zadev na bližnjem vzhodu.

Vlada ni dosedaj dobila še nikakih informacij o načrtu, o katerem poročajo vesti iz Geneve, da se namreč misli nastaviti maj. gen. Leonarda Wooda za poveljnika mednarodni ekspedicijski armadi, ki naj bi šla na pomoč Armeniji. Državni uradniki so mnenja, da bo misel na to ekspedicijo umrla, ko se izve o Wilsonovem sprejemu ponudbe za posredovanje med Turki in Armenci.

Plače se trgajo.

Akron, 30. nov. — Firestone Tire and Rubber družba je danes naznanila, da se je sklenilo znižati plače onih uslužbencev, ki so plačani od tedna, za deset procentov. Družba je istočasno tudi naznanila znižanje dividend od \$2 na \$1.50. Plače delavcev, ki so plačani od ure, se sicer ni znižalo, toda znižalo se je število delavskih ur.

Vojaška strahovlada v zapadni Virginiji.

Williamson, W. Va., 30. nov. — Danes je bila izdana uradna proklamacija, katero sta podpisala governor Cornwell in poveljnik rednih zveznih vojakov, polkovnik Herman Hall, s katero se proglašajo štrajkovno zono v Mingo okraju v stanju upora. Izjava vojaškega poveljnika pravi, da se morajo od sedaj naprej vse civilne oblasti obračati za vsa navodila edinele na vojaško oblast, ki je prevzela popolno kontrolo nad okrajem.

Vsa javna zborovanja se preprosto odločajo, ako se ne dobi zanje dovoljenja pri vojaški oblasti. Vojaške čete so v malih oddelkih porazdeljeni po vsem okraju. Člani državne policije, 30 poštevilu, bodo ostali pod poveljstvom stotnika Brockusa, ki obenem tudi načeljuje skupini izbranih šerifov.

Danes se bo zopet vršila seja posebnega odeska mestne zbornice, ki pripravlja predloga za kontrakt med mestom in plinovno družbo. Predsednik plinovne družbe, M. D. Daly, se je baje izrazil, da bo družba nekoliko odnehala pri svojih zahtevah za zvišanje cen plinu, ker mesto je dosedaj dosledno stalo na stališču, da družba sploh ni upravičena do nikakega zvišanja. Kaj bodo sedaj napravili mestni očetje, se ne more reči, ampak gotovo je, da bi lahko zagotovili plin po 35c ako bodo vztrajali.

SPOR MED FRANCOSKIMI SOCIJALISTI.

Pariz, 29. nov. — Socijalistična federacija za okraj Seine je danes potrdila svoj razkol s socijalistično stranko s tem, da se glasovala za priklopitev k marksovski internacionali. Ekstremistični voditelji, ki so se zavzemali za stvoritev komunistične stranke, so zmagali.

SOVRAŽNOSTI MED POLJAKI IN ČEHI?

London, 30. nov. — Poročevalec "Exchange Telegrapha" iz Prage javlja, da poročila pravijo, da se Poljaki zbirajo na češki meji, in da je bilo v tešinskem distriktu aretiranih 20 poljskih odposlancev. Isti poročevalec dostavlja, da se širijo vesti o nameravanih napadu sovjetske Rusije na Poljsko.

Cecil B. Hamsworth, podtajnik za zunanje zadeve, je danes v poslanski zbornici izjavil, da angleška vlada nima nikakih informacij, ki bi potrjevale vest o nameravanih napadu sovjetske Rusije na Poljsko.

Komisija Lige narodov je odredila premirje med Litvinci in generalom Zelgowskim, ki je na svojo roko zasedel Vilno.

Irski revolucionarji v odprtem boju proti Angliji.

London, 30. nov. — Irski revolucionarni parlament je formalno izjavil, da se nahaja v vojnem stanju z Anglijo.

Tega naziranja so danes uradniki v ministrstvu za Irsko, Urad sicer nima nikake tozadevne direktne informacije, toda ponovno dohajajo dokazi, da so irski revolucionarji podvzeli ta korak.

Sinfajnske sile so obnovile svoje napade tu v Angliji kakor tudi na Irskem. Smatra se, da so za uboje v Dublinu, požige v Liverpoolu in ubitje 15 vojakov Kilmichaelu odgovorni možje, ki se smatrajo za redne vojaške.

Sinfajnovci, ki so obkolili dva tovorna vozova v Kilmichaelu, ter pobili z izjemo enega vse policiste, so nosili uniforme, na glavah pa so imele jeklene čelade. To se smatra kot potrditev za napoved formalne vojne.

Nikdar prej se še ni zgodilo, da bi se bili Sinfajnovci takega napada vdeležili v uniformi.

Med drugimi informacijami, ki kažejo na proglasitev vojne, je tudi dekret, ki ga je objavil revolucionarni parlament v "Freman's Journal" v Dublinu.

V tem dekretu se naroča zdravnikom, da naj skrbijo za angleške vojaške, ki so ranjeni v boju. To se smatra kot ponoven dokaz, da hočejo upoštevati pravila postavnega vojskovanja.

Angleški železničarji za delno kontrolo.

London, 30. nov. — Angleški železničarji se pripravljajo, da v teku prihodnjih par mesecev zahtevajo delno kontrolo pri upravi železnice.

Tako se je danes izjavil železničarski vodja J. H. Thomas v otvoritvenem govoru na mednarodni konferenci železniških delavcev.

Topeka, Kas., 30. nov. — Ali bo kanzaško industrijalno razsodišče delovalo proti "štrajkom" delodajalcev za vzdržanje visokih cen, kakor deluje proti delavcem, kadar hočejo več plače, ali krajši delavni čas.

To je vprašanje, katerega stavijo danes delavci sedmih mlinov na kanzaško industrijalno razsodišče vzpričo dejstva, da se je sedem mlinov ali popolnoma zaprlo ali pa se je znižalo produkcijo v toliki meri, da se je veliko število delavcev odpustilo od dela v času, ki je ponavadi obratovanje mlinov na svojem višku. Značilno je, da so molarji kar magnati podvzeli to akcijo ravno takrat, ko se je pričelo kazati, da bo cena moki padla.

Seveda lastniki mlinov pravijo, da to nima z znižanjem produkcije nobene zveze. Oni razlagajo stvar takole: Ali more razsodišče lastnike prisiliti, da meljejo moko, katere sedaj z ozirom na položaj vse industrije, ni mogoče prodati, in katere vsled pomanjkanja skladiščnih prostorov ni mogoče dati v skladišča.

Ako se izvzame eno državo, se v Kansasu producira največ moke. Mlinarstvo je največja industrija v državi. Kansaški mlini producirajo v enem dnevu lahko 93.000 sodov moke in imajo uposlenih na tisoče delavcev. Lastniki sami priznavajo, da je produkcija danes komaj 50 do 60-odstotna.

Od moke, ki se jo producira v Kansasu, se jo v državi sami porabi komaj 5 do 6 procentov. Ostala moka tvori važen del živilske zaloge dežele v splošnem.

Vprašanje, ki jo mora rešiti industrialno sodišče, je čisto priprosto: Ali dobijo lastniki mlinov lahko dovolj naročil za moko, ko sprejmejo naročila po ceni, ki soglašajo s padcem v ceni pšenice? Ni dvoma, da ako bi mlinarji hoteli sprejemati naročila pod takimi pogoji, bi bilo dovolj naročil, in delavci bi imeli delo. Mlinarji pa hočejo še vedno stare cene za moko, ako ravno je splošno znano, da je cena žitu zelo padla.

Kako bo sedaj odločilo industrialno sodišče, je velikega pomena za ljudstvo, kakor tudi za tisoče kanzaških delavcev, ki so se pred durmi zime znašli na cesti.

Delničarjem Jug. del. nar. doma v West Parku, O. se naznanja, da se vrši delničarska seja v soboto 2. januarja 1921 v Jurcetovi dvorani. Pričetek ob 2. uri popoldne. Vsi delničarji so vabljeni, da se vdeležijo te važne seje. Zastopnike za prodajo delnic se opozarja, da se zglase do 15. dec. pri tajniku Pavlu Slabetu, 4666 W. 130 St., da oddajo nabrani denar, nakar se bo zaključilo knjige in uredilo račune.

O republikani ni govora v volilnem proglašenju SLS. To bi bila sedaj neumestna, če ne celo nevarna stvar. Prosimo sedaj, ko stoji Korl zopet pred vrati cesarsko-krščanske, socialnega Dunaja!

PRIZNANJE MEHIKE JE BLIZU.

Washington, 30. nov. — Sedaj, ko se bliža dan, ko bo predsedništvo Mehike prevzel general Alvaru Obregon, je državni tajnik Colby naznanil, da je predlagal mehikanski vladi, da se nastavi posebni komisarij, katerim se naj naroči sestava pogodb, na podlagi katere naj bi se odnosi med Mehiko in Združenimi državami zopet obnovili.

Kakor je razvidno iz naznana, se bo Mehiko priznalo v tistem trenutku, ko črno na belem poda garancijo, da se bo spoštovalo ameriške lastninske interese v Mehiki.

Da je državni department takega naziranja, je razvidno iz pisma, ki ga je poslal Colby konfidencnemu zastopniku mehikanske vlade, Robertu V. Pesquiereju, in katero je bilo danes objavljeno.

Ker je kot se doznavo ameriška vlada podvzela omenjena približanja na povabilo Mehike, se pričakuje, da se bo pripravilo tozadevno pogodbo za predložitev pred senat že meseca decembra ali pa po 4. marcu, ko bo Harding prevzel predsedniško mesto.

KONFERENCA UDRUŽENJA KIPARJEV.

Zagreb, 25. — Tu se od sobote vrše konference delegatov združenja jugoslovenskih kiparskih umetnikov v posameznih umetniških centrih naše države, da bi se po možnosti delo kiparskih umetnikov v posameznih umetniških centrih naše države postavilo na enoten temelj. Kot delegati so prišli iz Srbije Branko Popović, Uroš Redić in Biele, iz Slovenije Šanta, Kresnik in Kostaperarija, iz Zagreba pa Meštrovič, Frangeš in Šenca.

PUBLIC HEALTH SERVICE INSTITUTE.

Nedavno je U. S. Public Health Service, vladni oddelek za zdravstvo, objavil, da otvorijo zavod, v katerem bodo zdravstveni in drugi zdravstveni organi v desetdnevnem tečaju proučevali najmodernejše in najboljše metode za zdravljenje veneričnih bolezni. Ta načrt je našel najbolj navdušen odobravanje s strani kompetentnih večakov in zdravnikov in zdravstvenih organizacij, toliko federalnih, kolikor državnih in lokalnih. Indiana State Board of Health je na primer pred par dnevi naznanil, da za nikako ceno ne bi hotel pregrešati teh tečajev in da bo poslal k istemu nekoliko službenih zdravstvenih organov, katerim se bodo pridružili privatni zdravniki.

Zavod se je otvoril dne 22. novembra in desetdnevno zasedanje, na katerem bodo najslavnejši zdravniki, javni upravitelji in drugi strokovnjaki zapadne hemisfere razpravljali o najboljših načinih borbe proti spolnim boleznim.

NAKNADNE OBČINSKE VOLITVE V SRBIJI.

Belgrad, 25. — Pri zopetnih občinskih volitvah v Nišu in Skoplju so dobili večino komunisti.

RUSKI VTISI.

V obeh mestih pa lahko dobi vsak moški ali ženska južno brezplačno. Sicer je ta južina omejena, in kuha ponavadi slaba, toda bilo je na milijone ljudi v preteklem letu na Poljskem, v Avstriji, in celo po Nemčiji, ki bi bili veseli, ako bi bili dobili vsak dan krožnik zelene juhe, ječmenove kaše, en pečen jabolč in kozarec čaja.

Dobro mi je znana opletajoča hoja, počasni koraki, siva koža in blede ustnice množic na dunajskih ulicah. Ničesar takega nisem opazil na moskovskih ali celo petrogradskih ulicah. Može in žene po teh dveh obširnih mestih so hodili dolge razdalje, kajti vozovi električnih železnic so bili vedno prenapolnjeni in jako redki, toda povečini so hodili jako korenjaško. In to je samo moj vtis. Srečal sem se v Moskvi z Nemci in Avstrijci, ki so me vsi opozarjali na bolj fizično stanje ruskih delavcev v primeri z delavci v njih lastnih deželah.

Pred vsem so ruski otroci danes še vedno veseli in sorazmerno dobro krmiljeni. O velikih konstruktivnih uspehih boljševikov v šolstvu bom pisal v poznejšem članku. Naj tu rečem le toliko, da Rusija ne nudi niti izdaleka nikake paralele tragediji otročjega življenja, ki je ena največjih kug centralne Evrope.

Toda Rusija se ne zdi v boljšem položaju kot centralna Evropa samo z ozirom na boljše zdravje in hrano. Transport je še vedno eden najvažnejših problemov Rusije. V Rusiji je morda dovolj lokomotiv, da bi pod najboljšim vodstvom morda ravno zadostovalo za civilne potrebe. Toda gotovo je, da jih ni dovolj za voditev vojne na dveh frontah in za službo mestnih potreb. To stanje se pa stalno izboljšuje, dasiravno počasi.

Meseca februarja je bila samo ena "zdrava" lokomotiva za vsake 12 verstov železniškega sistema, toda s pomočjo silnih prizadevanj popravilnic je prišla ena dobra lokomotiva na vsake osem verst. Pri tem je seveda treba pomeniti, da je prišla pred vojno po ena lokomotiva na vsake tri verst.

Ta problem torej še izdaleka ni rešen, in velike izpremembe ni pričakovati toliko časa, da zavezniki dvignejo ekonomsko blokado v toliki meri, da bo Rusija v stanu dobiti pomanjkljive dele lokomotiv. Navzlic vsemu pa se mi zdi, da se je ta narod, ki ima malo pojma za red in točnost učil najprej pri Krasinu in potem pri Sverdlovu, in da se je v železniškem oziru doseglo precej sistematičnega uspeha. Našel sem, da so navadni potniški vlaki v Rusiji, dasiravno ne se je kurilo z lesom, hitrejši, točnejši in udobnejši kot večina vlakov, s katerimi sem potoval v preteklem letu po centralni Evropi. Vozni red se je vedno upoštevalo. Med Moskvo in Irkutsko v daljni Sibiriji vozi redni vlak, katerega vožnja traja sedem dni, medtem ko dvakrat na teden vozi ekspresni vlak med Moskvo in Kavkazom, katerega vzame komaj šestdeset ur. Vojaški vlaki vozijo ponavadi hitreje kot pa v prejšnjih časih. Pred dvema leti so bile železnice v kaosu, danes pa so dober vzgled v umetnosti, kako napraviti največ z najmanjšimi danimi sredstvi.

Zivilske zaloge, ki jo ima Rusija, se sploh ne more primerjati z ono centralne Evrope. Vsakdo ve ali pa bi moral vedeti, da uradne živilske karte v Nemčiji in Avstriji dajejo posamezni osebi manj kot polovično količino hrane, ki se jo smatra kot fiziološki minimum, ki je potreben za zdravje. Poleg tega pa je treba še pomeniti, da je ta minimum visoko nad plačo, ko jo dobiva neizkušen delavec. Glavna teškoča pri presoji ruskega položaja je priti do kakega določenega pojma v vsesplošni mešanici.

Kmetje na primer so v gotovih ozirih v boljšem stanju kot kdaj prej. Govoril sem s številnimi kmeti v Vladimirskem sevjetu kakor tudi z kmeti v vasi. Vsi so bili soglasni v tem, da imajo dovolj jesti, in celo, da nihče v vasi ne trpi pomanjkanja. Videl sem tudi statistične podatke za preteklo leto, katere je zbrala skupina ruskih ekonomistov, ki to dejstvo ugotavljajo preko vsakega dvoma. Kmet, celo najubožnejši kmet centralnih pokrajin, živi bolje in zavzije več hrane kot kdaj prej.

Večkrat sem bil gost pri kmetih hišah in na skupnih ali sovjetskih kmetijah. Obilnosti dobre hrane je bila včasih presenetljiva, ako se vzame v obzir običajno rusko gostoljubnost, ki se izraža v polni mizi.

Clovek je videl po teh kmetijskih hišah reči, katere morejo dobiti mestni prebivalci le za izredno visoko ceno kot maslo, med, kuretino in ribe. Pogled na okolico vasi takoj pojasni celotno zadevo. Kmetje gradijo jako veliko. Vseposvdo se vidi nove hiše, ki so ponavadi večje in bolj grajene kot stare. Uradna statistika za okraj Vladimir, ki je sorazmerno ubožen distrikt, izkazuje, da se je izza revolucije število goveje živine in ovac podvojilo.

Industrijalna Rusija je šla in še vedno gre skozi jako mučno periodo preureditve. Kmetiška Rusija pa je, ako se izvzame izredno divje pokrajine, v večjem blagostanju kot kdaj prej. Pri tem je treba pomeniti, da od vsake desetih prebivalcev v Rusiji komaj eden živi v industrijskih mestih.

Toda na drugi strani pa so gotovo potrebni živilski predmeti, katerih kmet sploh ne more dobiti. Po številnih delih Rusije se ni dalo dobiti soli skoro skozi vse poletje. Videl sem baško tržišče v neki zapadni provinci, kjer kmetiške ženske svojega blaga sploh niso marale prodati za denar. Prizadeval sem zelo, da bi kaj kupil toda vedno sem dobil le odgovor: "Za sol". Za dva funta soli se je lahko dobilo mladega prašiča. Ko sem odhajal iz Vladimirja, je ravnokar dospela zaloga soli, ki bo trajala za eno leto, toda z razdeljavo se še ni pričelo.

Ko je bil Djenikin v posesti Ukrajine, je sladkor, katerega Rusi vsled večnega pitja čaja, jako mnogo porabijo, skoro popolnoma izginil. Neki sovjetski uradnik mi je dejal, da so ljudje v preteklem letu že skoraj pozabili, kak okus ima sladkor.

Vladimirski sovjet je storil to poletje jako veliko za kmetijstvo z razdeljevanjem čebelnih rojev, toda cela stvar se še ni uveljavila na dovolj obsežni stopnji.

(Dalje)

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 Business Place of the Corporation: 6418 ST. CLAIR AVE.
 SUBSCRIPTION RATES:
 By Carrier ..... 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
 Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail ..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
 3 mo. \$2.00.
 United States ..... 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
 Europe and Canada ..... 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
 POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lasta in izdaja ga
Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.
 6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 651. 6418 ST. CLAIR AVE.
 Za vsebino oglašev ni odgovorno ne uredništvo, ne upravljanje.

CLEVELAND, O., SREDA, (WEDNESDAY) DEC. 1st, 1920.

104

KAM - NA DESNO ALI NA LEVO?

Štrajk angleških rudarjev je končan. Mezdno gibanje ene največjih in najmočnejših delavskih organizacij na svetu je končano ampak ne z diktaturo proletarijata, ne z revolucijo, ampak samo s skromnim povišanjem mezde!

Ali ni to čudno? Angleški rudarji, ki štejejo svoje člane ne po tisočih, ampak po milijonih, angleški rudarji, ki štejejo svoje fonde ne po tisočakah, ampak po težkih, z varčnostjo in pametnim gospodarstvom milijonih, tisti angleški rudarji, katere podpira v sakem slučaju ne le na milijone transportnih delavcev, kovinarjev in železničarjev moralno pomočjo in s svojimi simpatijami v teoriji ampak tudi praktično z ogromnimi denarnimi sredstvi in s svojim parlamentarnim izkuštvom — ti rudarji ne zahtevajo, da se jim izroči cela državna uprava v njihove roke, ampak zahtevajo le da se te razprave šele začne in kot nekaj privesek k tej glavni zahtevi zahtevajo skromno povišanje plač! O diktaturi in o vladi niti besede!

Poglejmo v Nemčijo, to staro zibelko socialističnega pokreta. Vsi vemo, na kako visoki kulturni stopnji se nahajajo nemški delavci. Oni imajo ogromne organizacije, razpolagajo z bogatimi knjižnicami, na njihovi strani stoji številna strokovno naobrazena inteligenca, oni imajo denar, oni imajo stare izkušene parlamentarce in kaj vidimo? Ali zahtevajo oni revolucijo, in takojšno diktaturo? Niti od daleč! Oni so mnogo praktičnejši, in zato previdnejši in ne bomo se motili, če trdimo, da so oni skromnejši in previdnejši v svojih zahtevah ravno vsled svoje visoke izobrazbe in ne zahtevajo družega, kakor obrtni svete! O kaki diktaturi ni govora!

Tako je tudi na Francoskem in povsod, kjer ima delavstvo za seboj trezno in resno politično šolo in dolgoletno parlamentarno prakso.

Da se povrnemo še enkrat na Nemčijo. Tam zahteva delavstvo obrtno sveto. Pri vsaki tvornici, pri vsakem podjetju naj se osnuje obrtni svet. Zakaj? Ali mislite da zato, da bo ta obrtni svet vodstvo fabrike in vodstvo produkcije prevzel? Kaj še! V obrtnih svetih naj se delavstvo šele izobrazuje, kako je treba taka podjetja voditi, da bo znalo potem, ko bo prišel čas za to, z njimi disponirati.

Angleži in Nemci dobro vedo, kaj je država. Drža-

va je danes silno kompliciran in zamotan aparat. Če hočem prevzeti vodstvo tega aparata, če hočem ta aparat izrabiti sebi v korist in ne razbiti ga, potem ga moram najprej poznati, dobro poznati. Ključavničarske mu vajencu se ne da precej lokomotiva v roke!

Vse to vedo bistri Angleži in hladno računajoči Nemci. Oni se pripravljajo z vso njim lastno vestnostjo na to, da prevzamejo državni aparat šele takrat v svoje roke, ko ga bodo poznali in ko bodo imeli dovolj sposobnih moči za njihovo vodstvo na razpolago.

Sedaj pa pogledajmo k nam v Jugoslavijo. Kako je tukaj? Ali imamo mi delavstvo, ki se more z ozirom na organizacijo primerjati z angleškim in nemškim? Ne; Nimamo ga!

Ali se more primerjati naše delavstvo z angleškim in nemškim z ozirom na izobrazbo na parlamentarno izkuštvo in na državniške sposobnosti? Ne! Ne more se!

In vendar se najdejo pri nas ljudje mladi in nezreli, ki hočejo v dveh urah doseči to, kar nemški in angleški celavci niso mogli doseči do danes in se ne upajo še doseči v kratkem času. Oni, ki so že visoko izobraženi v državnih poslih, se hočejo šele učiti, a mi pa naj kar prevzamemo državni aparat v svoje roke?

Ali je človek, ki kaj takega zahteva, zrel ali nezrel? O tem naj odločujejo pametno in resno misleči delavci.

Odločitev na desno ali na levo jim potem ne bo težka.

"Naprej".

Novice iz domovine.

Rodbinska tragedija. — Pri Sv. Trojici v Slovenskih gorah se je odigrala rodbinska tragedija, ki je imela tudi sicer zanimive posledice. Prijatelj Kocbekove žene je ustrelil njene moža v trebuh, da je po zneje v bolnišnici umrl. Njegov truplo so pripeljali k Sv. Trojici ter je prišla k pogrebu tudi požarna bramba iz Sv. Lenarta. Ta požarna bramba ima zastavo še iz avstrijskih časov in tudi sicer je še popolnoma avstrijska. Zato so se Slovenci udeležili te požarne brambe uprli, poveljnik jo je pa le pripeljal na pokopališče, kjer se je postavljala s svojim nemškim poveljevanjem.

Neprijetne šetale sreča Ljubljancem. ako gre v temi po ljubljanskih ulicah. Namreč ljubljanske ulice, posebno v bližini Ljubljane, žive v temi, imajo svoje nočne pasante. Toda ti, ki to bere, naj ne misli, da so to mogoče kaki tatovi, razbojniki ali roparji, ne to so prijazne temnosive barve in gladke kožice — podgane iz ljubljanskih kanalov. Ljubljana v vsem napreduje in bo Slovincem, posebno Primorcem, kmalu nadomestila Trst. Ljubljana postaja — beraška, ne velikomestna.

Resnica nam je nad vse. Miha Moškerc naznanja v sobotnem "Slovincu", da je bil obsojen vsled žaljenja časti gospodov E.

Gangla, Luke Jelenca in Jakoba Dimnika na 400 K globe odno 40 dni zapora. V "Slovincu" je zanemarljivo pazljivo, s tem da je priobčil pet člankov proti omenjenim gospodom.

Kako živi Zinovjev? Nemški listi poročajo, da živi Zinovjev, komunistični župan petrograjski, jako razkošno, dočim živi Lenin prejkoslej jako skromno. Zinovjev stanuje v Petrogradu v krasni palači. Potuje jako rad z avtomobilom, s katerim se vozi celo iz Petrograda v Moskvo, čeprav sicer v Rusiji zelo primanjkuje bencina. Na potovanju ga spremlja kuhar, strežaj in tajnik. V Hallu, kjer se je udeležil kongresa neodvisnih socialistov, si je najel v prvovrstnem hotelu 14 sob, in imel je na razpolago več avtomobilov. Vodja menjševikov Martov živi mnogo skromnejše in njegova nekdanja močna in krepka, a danes propadla postava je zbuja v Hallu splošno pomilovanje.

Ni prišel v zadrego. — V razpravno dvorano kazenskega senata stopi mlad zastaven fant z obtožnico v roki: "Dober dan, gospodje! Sem Peter Kastrun, iz Križa doma, Antkove Lojze nezakonski sin, usnjarski pomočnik!" Prečitajo mu obtožnico, da je pri usnjarsku Jakobu Dermoti v Železnikih ukradel več kož usnja in podplavil v vrednosti 3780 K. Predsednik: "Ali ste to storili?" — Peter: "Gospod sodnik, jaz ne. Če bi kdo je ta 'so'?" Ali niso tudi

storil, bi rekel, res je, tako pa nisem, pa ne!" — Peter stoji kot vojak na fronti. Ker ni bilo prič, bo moral še enkrat stopiti pred sodnike.

Srbski tobak mu je dišal. Korošec Janez Reichmann, 40krat že predkaznovan, je bil najet od nemškutarjev, da je po Rožku nastopal med Slovenci kot agent zgarar. Koncem avgusta je v neki gostilni v Smartnem v Rožku proti Slovincem zelo zabavljaj čez Srbijo, regenta in kralja. Nekdo pa mu je odvrnil "A srbski tobak ti pa diši." Pred ljubljanskim deželnim sodiščem se je moral Reichmann zagovarjati zaradi pregreška po § 91. srb. kaz. zak. Sodišče je Reichmanna oprostilo, ker je to govoril v popolni pijanosti.

Poraz III. internacionale v Bolgariji. "Politika" poroča iz Sofije: Na kongresu bolgarskih socialistov, na katerem so sklepal o pristupu k tretji moskovski internacionali, so komunisti doživeli veliki poraz. Ogromna večina udeležencev je izjavila, da ne sprejme niti enega od 21 pogojev, ki jih je Ljening stavil za vstop v tretjo internacionalo. Pri glasovanju je bilo oddanih 106 glasov proti Moskvi, za tretjo internacionalo pa 28 glasov.

Žensko volilno pravico hočejo odpraviti na Ogrskem. Zakonski predlog v tem smislu je že predložen parlamentu. Iz tega je razvidno, da klerikalci niso načelno za žensko volilno pravico, temveč da so zanja le takrat, če vedo, da jim bi nesla.

Navdušen komunist. V Zuerihu je nek komunist hotel dati svojemu sinu ime Lenin. Oblasti pa so mu to prepovedale.

Miši izgrizle 22.000 mark. V Buttstaedu na Nemškem so miši izgrizle nekemu staremu možu, ki je hranil svoj denar v odprtem lončenem loncu, 22.000 mark. Mesto denarja je mož našel v loncu mišje gnezdo, narjeno iz izgrizenih bankovcev. Pač smola!

Volilni oklic SLS je en sam goreč in plamteč protest proti strankinemu šefu dr. Korošču. Neverjetno, a vendar je tako. "Vsled verižništva pod zaščito vladajočih krogov narašča draginja" — ali ne sedi v vladi tudi dr. Korošec? Dalje: "Od zgoraj se podpira korupcija, podkupljivost in brezvestnost" — ali ne sedi "od zgoraj tudi dr. Korošec Ali ni on zaveznik tistih strank, ki so notorno najbolj koruptne? Najlepše pa je vrednosti 3780 K. Predsednik: "Ali ste to storili?" — Peter: "Gospod sodnik, jaz ne. Če bi kdo je ta 'so'?" Ali niso tudi

gospod Korošec podpisali finančnega zakona in za kmete izprosil samo nekaj požirkov cenejše ga žganja, kakor to sami pravi. Dalje: Zemlja naj bo last tistega, ki jo obdeluje — ali ne podpira dr. Korošec v Belgradu, radikalcev, ki so največji zaščitniki veleposestniških begov? — Dalje: Uradniki naj pomagajo strmoglaviti sedanji režim — kdo pa v Belgradu nosi in podpira sedanji režim? Cel volilni oglas od začeta do kraja torej en sam protest — tako goreč, tako plamteč .. Nehvaležnost je plačilo sveta.

Narodni "socialisti" za monarhijo! — Dne 25. t. m. dopoldne se je vršil v "natlačeno polni veliki" dvorani Narodnega doma v Mariboru shod NSS, ki ga je otvoril predsednik mariborske podružnice NSS g. Jarh. Po pozdravnem nagovoru je dal besedo strankinemu kandidatu v kranjskem volilnem okrožju g. nadrevidentu Deržicu, ki je v obširnem izvajanju pojasnil ustanovitve in cilje stranke. Nato je govoril naš bivši mirovni delegat dr. Rybar kot nosilec strankine kandidatne liste za mariborsko volilno okrožje. V svojem govoru je razložil, zakaj se je odločil za NSS. Zatem je v kratkih besedah očrtal politični položaj ter poudarjal bistveno razliko med NSS in internacionalno socialno — demokracijo. NSS je za ujedinjenje celokupnega naroda, je proti republiki (to so vam "socialisti"! in proti nasilni izpremembi družabnega reda. V svojem govoru se je bavil tudi s koroškimi in jadranskimi vprašanji ter izjavil da zastopa NSS stališče, da je slovenski Korotan, kakor tudi zasedena ozemlja prejkoslej naša zemlja, kjer prebiva naš narod in bo stranka obračala vso pažnjo dogodkom v zaslužnih pokrajinah.

Dvoje zmešanih glav. — V hrvaškem Zagorju se je zgodil slu-

čaj, ki kaže, kako se zmešane nekatere glave po Hrvaškem. Pri sv. Križu blizu Krapine je priredila hrvaška samostojna kmečka stranka volilni shod, katerega so se udeležili tudi demokrati in radičevci. Med zborovanjem je zaklical radičevac Vrtar: "Živela zagorska republika!" — a demokrat dr. Turčič mu je odvrnil: "O republiki bodo odločali gospodje, a ne kmetje."

Ekscesar Karl piše članke. — V pariškem listu "Revue Universelle" je ekscesar Karl začel pisati članke. Opravičuje svoje "politiko" med vojno in pravi da sta se miru najbolj upirala grof Czermin in Clemenceau. Propagira pri tem za donavsko federacijo pod Habsburgovci in napada Nemčijo — Gotovo, da ga je razvnel spomin na alkohol, ki ga je vžival na dunajskem dvoru, da je začel pisariti take razborite članke...

KUPITE DELNICE SLOV. DEL. DOMA V COLLINWOODU.

AMERIŠKI SLOVENC!

se sicer ne moremo postavljati z velikanskimi kulturnimi deli, toda imamo dve knjigi, izdani v zadnjem času, ki sta jako važni v našem življenju, in sicer:

ANGLEŠKO - SLOVENSKI SLOVAR
 sestavil dr. F. J. Kern.
 Cena \$5.00

in pa
POEZIJE IVANA ZORMANA.
 Cena \$1.25.

Te dve knjigi bi morali biti v vsaki slovenski hiši v Ameriki. Tudi naš urad jih ima še nekaj na razpolago. Vsa naročila naslovite: Ameriško - Jugoslavanska Tiskovna Družba, 6418 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Miklavž je tu!

Njegova skrinjica je napolnena z velikansko zbirko zlatih in draguljev namenjenih a prazniku.

Prav mnogo jih je pustil v naši trgovini in zato vas obveščamo, da je naša zbirka božičnih daril jako bogata in raznolična.

V njej se nahajajo BISERILATNINA — URE — CO-LUMBIA — GRAPONOLE — LOSOE — KLAVERJI IN I-RALNI VALCI.

Frank Cerne, 6033 St. Clair Ave.
JEWELER AND MUSIC STORE

Razkrinkani Habsburzani

SPISALA GROFICA LARISCH.

"Vsi moramo dobro spati," je rekel, "kajti Cissi nas gotovo jutraj zgodaj obišče."

Naša služabnica je bila čvrsto bavarsko dekle s planin, ki je govorila malone nerazumljivo narečje in ki je s svojim nepoznanjem spodobnosti napravljala neprestan mrzličan strah. Sicer pa je bila dobra duša.

Drugo jutro me je poklicala zarana ter me pričela vneto in obilno mazati z oljem. Otirala je olje, kakor hlapec gladi konja, in med sopihanjem in otiranjem je neprestano vzklikala, da bolj popolno z oljem namazanih las na celem Dunaju čisto gotovo ni dobiti. Nato me je zapela v tisto odurno svileno obleko, ki mi je bila veliko prevelika, noge so mi tičale v ogromnih čevljih, lasje so se mi kar svetili od olja, in tako sem štorkljala v prijazno sobo, kjer so sedeli starši.

"Himmel!" je vzkliznila mama, "Marija bo padla nad svojo obleko. Hitro — prinesite mi bučik," in kar bi trenili mi je bilo krilo pripeto do primernejše dolžine. Za tem so prinesli kavo in pravkar smo zajtrkovali, ko je naša bavarska služabnica planila brez vseh ceremonij v sobo s klicem: "Cesarica prihaja!" Skozi vrata našega salona smo videli skozi celo vrsto soban, ki so prehajale druga v drugo. Nešteto vrat se je odprlo; nekdo je prihajal bliže in kmalu za tem sem videla, da je bila moja lepa teta.

Vsi smo ji šli nasproti. Pravim "šli smo"; a ta beseda se nanaša samo na način, kako so ji moji slariši šli nasproti. Jaz pa nisem računala s svojimi čevlji, in posledica je bila, da sem kaj malo lepo zdrsnila naprej, kjer sem bila pozdravljena z očarujočim

nasmehljajem in besedami: "Marija, v Schoenbrunnu se ne drsa v avgustu!"

Čutila sem, da je cesarica strmela v mojo čudno oblačilo, in nisem se motila. Izenadala se je začela na vso moč smejeti in ko se ji je veselost malce poglobila, se je obrnila k materi, ki je bila precej zmedena priččo vzroka tolike njene veselosti, ter ji je rekla s tihiim glasom: "Oj, Henrietta, dovoli, da gre Maria z menoj v mojo napravljalno sobo."

Sla sem s teto v njene zasebne sobane, kjer so jo čakale lasničarka in njene služabnice. Elizabeta se je obrnila do ene od njih z besedami: "Prinesite obleke in perila, kajti oskrbeti moramo nečakinjno takoj s popolno opravo."

Nato je odšla v toaletno sobo, da ji uredi lase, med tem pa so služabnice prihajale ven in noter s celimi kopicami ljubkih oblek, nežnega perila, prelepih modrcov in krasnih čevljev. Še nikdar nisem videla tolikega razkošja; vzelo mi je malone sapo. Naslanjala sem se na čipkane kambriku, ki so kmalu nadomestili moje preprosto opremljeno perilo: tatinski modrci so prijali moji ravni mladi postavi, in moje noge so bile videti take, da se mi jih ni bilo treba sramovati. Obleko je bilo treba seve precej popraviti, pa cesarica je izbrala tako, ki je najbolj pristojala moji starosti in me je z razsipno velikodušnostjo obsipala s svojimi ljubkimi oblekami.

Ko je bila izbera obleke pri kraju, me je teta pozorno motrila in rekla:

"Vzemite baroneso seboj i nizperite ji olje iz las." Meni pa je rekla: "Veš, Marija, za danes te pustim samo; zahvali pa Boga, da se zdaj lažje pokažeš. Jutri se dobavi v jahalni šoli; rada bi videla, kako znaš jahati."

"Poljubila me je, nato pa so me predali v roke služabnic, ki je dve uri naporno delala, da mi je izprala lase; pa naposled je bilo trpljenje končano in popeljali so me nazaj v naše sobane v novi obleki in moji gosti svitli lasje so bili brez olja.

Bavarska služabnica je hripavo zagrglala od začudenja nad mojo izpremembo; papa se je zasukal na peti, me ogledal z mislimi, ki so bile pregloboke za besede, in mamina mater užaljava čustva, ki jih je ravnalo pomanjkanje čislanja bavarskih šeg po svakinji, so se šele potolažila, ko je pozneje tekot dneva prišlo več ličnih oblek in drugih prelepih stvari, ki mi jih je poslala cesarica s "Pozdravi od tete Cissi".

Drugo jutro smo se podali v jahalno šolo, kjer se je cesarica pokazala kot dobra opazovalka mojih zmognosti kot jahalka. Veleli so mi jahati tri, štiri razne konje, ki so bili — mimogrede povedano — pravi iskri in ob zaključku mojih naporov se je Elizabeta izrazila prav zadovoljno ter mi je rekla, da naj jezdim drugo jutro z njim v Prater.

Nato me je vzela seboj, da dobim primerno obleko ter je poizkušala učinek visokega klobuka na mojih svitlih laseh.

"Ali ne, Marija — pravkar mi je najbolj primereno, da izgledaš kakor otrok. Mornarski slannik ti bo najbolj primeren, in pomni tudi, da jim ne pustiš, da ti spletejo lase, ker želim, da ti razpleteni padajo nizdol. Tako prijetno se bomo zabavali, in pokazati ti hočem vse polno stvari, ki jih v Monakovem nikdar nisi videla."

"Oj, kako sem oboževala to sijajno gospo, ki me je — kakor je vse kazalo — ljubila in se tako zanimala za moj blagor. Nisem bila pa posebno živčuten otrok, toda vsaka mišica mojega srca je vtrpala zanjno. Očarovala me je, obvladovala mojo domišljijo ter me s svojim neskončnim taktom navdajala z zapujanjem v samo sebe.

Elizabeta takrat nikdar ni bila cesarica, bila je teta Cissi, ki me je po vsej priliki tako razumela in tako popolnoma sočustvovala z menoj, da bi rade volje dala življenje za njo.

"Tem manj rečeno o tvoji zunanosti, tem bolje," je dejal oče, ko sem bila pripravljena za njegovo nadzorovanje. "Cissi ima vsekakor čudne ideje, in to je

vse, kar se more reči v opravičenje, da je moja hči videti kakor svetilolasa francoska punčica." Mama je bila prizanesljiva. "Veš, res da je Marijina obleka in klobuk malce nenavadna v naših očeh," je priznala, "a otrok je videti eleganten in mi ne moremo nasprotovati Elezabetinim željam."

V Prater smo se peljali v dveh kočijah, cesarica in njena dvorna dama v prvi, moji starši in jaz pa v drugi. Ustavili smo se pri mali Elizabetini villi, ki jo je obdajal lep vrt liki samotna oaza v obljudenem Prateru. Tam so čakali konji; nismo izgubljali časa z jahanjem in smo bili kmalu privlačna točka vseh oči; bilo je namreč v času, ko se je v Prateru zbiral elegantni svet in odlini Dunaj se je močno kazal.

Jahala sem cesarici na desni. Za nama so jezдили prvi in drugi hlapec in dva nižja hlapca, in še sedaj se lahko prav dobro spominjam senzacije, ki jo je vzbujal pogled na Elizabeto tisto prekrasno popoldne v avgustu.

Kaj ljubka je bila videti v svoji popolni pristojači obleki, ki je bila kakor vilita na njeno postavu. Vonj in zrak sta še bolj pordečila rahlo rdečico njenih lic, in solnce, ki je prihajalo skozi listje, jo je napadalo s svojimi zlatimi pušicami, ki so se ujeli v njenih kostanjvih laseh. Ljudje so strmeli vame, ko sem jezдила poleg tete in občutila sem, da je bilo vsem na ustnici vprašanje: "Kdo je neki to dekle?" Prijetno sem se zavedala, da sem izgledala kar najboljšje in da so bili moji lasje docela lepi, ko so vihrali za menoj v dolgi svitli grivi.

Jezdili smo do konca Pratra in cesarica mi je povedala, da gremo obiskat skupno vile in hleve, ki so bile last najuglednejših dunajskih jahačev.

Tam je bilo vse polno gospodov, med njimi nekaj Ogrov, in teta me je predstavila grofu Nikolaju Ssterhazyju, elegantnemu črnookemu možaku, s katerim je bila očitno jako prijateljska. Nato smo jezдили sredi glasno pozdravljajočih dunajskih množic, pustili konje zopet v villi ter se odpeljali v Schoenbrunn. Pre-

VOJNA LJUBEZEN

Rado Murnik.

— Konec. —

"Pa rano s salato!"
"Raco! O Serafina, kako te ljubim!"
Serafina se je veselila te besede. Vprašala je: "Ali bi imel rajši kompot?"
"Kompot ali salata, vseeno. V tvojih rokah se izpremeni tudi krompir v ambrozijo."

Serafina ga ni razumela. Na štela mu je še, kaj bo kuhala prihodnje dni. Taki ali vsaj podobni so bili pogovori nekaterih zaljubljenih parov leta 1917. po rojstvu Kristusovem.

"Brez tebe ne bi mogel živeti!" je dejal Olupek ognjevit.

"Če je tako, jo pa kar vzemi!" se je oglašila nenadoma Kobilarica. Pretkana žena je spala le navide; videla in slišala je malone vse, kar sta onegavila Serafina in Olupek.

Serafina je povesila oči, Olupek pa ni vedel, kam bi se obrnil. Kobilarica ga je otela iz mučne zadrege. Objela je hčerko in njega in nenadoma blagolovila lepi par. Olupek je na-

enkrat videl, da je zaročen.

V dolgem pismu je opisal prijatelju Blagoduho svojo srečo in mu poročal v klasičnih stihih, kaj vse uživa pri Kobilarjevih:

Piščeta, pure, race, kopune, kostrune, teleta, kračje, klobase in hren; ribe, salame pa sir; štruklje, salato, kompot, čokolado, redkvico, sadje, pivo, vino, liker; torte, potice in čaj!

Dobro se mu je godilo, pre-dobro. Taka sreča ne more trajati dolgo. Vse kar je prav!

5.

Jutro je bilo krasno. Nič ni kazalo, da bo še danes Olupekove sreče konec; niti Olupek sam ni slutil nič hudega...

Po zajtrku se je hotel obriti. Odprl je vrata in z brisalko zapodil vse muhe iz svojega tem-pljina. Ena je pa vendarle ušla njegovim očem in se potuhnila za latinsko slovnico.

Pripravil je vse potrebno, da bi se bril. Sedel je k mizi, namočil čopič v gorke vodi, si namazal obraz z milom in se jel

pred ogledalcem briti. Ta kulturno zgodovinski dogodek pa je motila ona ničvredna muha, ki je hinavsko prilezla izza O-lupkove latinske slovnice, pole-tela proti njemu in mu menila, da ni sedla na visoko čelo.

Olupek jo je odgnal. Muha je nekaj časa krožila po zraku, potem pa si je izbrala Olupekovo uho za sedež. Olupek jo je zapodil in se bril potrpežljivo dalje.

Sitna muha ni mirovala dolgo. Pribrčala mu je naravnost na roko. Na Olupekovem čelu so se jeli zbirati hudourni oblaki! Uvidel je, da prihodnjih dogodkov ne bo mogel pričakovati čisto mirno. Pihnil je, da je zaneslo muho proti peči. V njegovih očeh so se utrinjale iskre. Bravce, to ne obeta nič dobrega!

Slišal je muho, benččo mu nad glavo, in v njegovi duši se je jela kuhati jeza. Zlobna muha je priletela iz zaledja zopet na fronto in sedla Olupeku ravno na nos in ga neusmiljeno požgečkala z zadnjima nogama!

Nihče ne bi verjel, da more tica-ti v tako majhni živalci toliko zlobe in hudobnosti! To je ena tistih prirodnih ugank, ki jih tudi največji veleum ne bo mogel nikdar ugeniti in razložiti!

Muha ga je torej požgečkala po nosu. Olupek je kar poskočil! Obrat je bil samo na desni strani. Pogledal se je v ogledalo in videl na nosu majhno rano. Urezal se je, ko je odganjal nesramno muho.

"Zverina!" je zasikal. "Le čakaj!"

Bilo je, kakor bi se bil v njem zbudil strašen demon! Na vsa moč je vzkipeval njegova jeza, ki je mirovala, že cele kvatre; vzkipeval je in podrla vse ograje. Bravka, huda bo, bo huda!

Muha se je preselila na peč in se z zadnjima nogama zamišljeno praskala po hrbtu. Olupek jo je gledal divje, v strupenem sovraštvu, in jo obsodil na naglo smrt! Kri za kri! Bravce, stvar je čimdalje bolj kritična!

Ako tudi je bil Olupek šele na pol obrat, ni nadaljeval svojega dela, ampak je stregel sovražnika po življenju. Sovražnik je še vedno čepel na peči.

Olupek je zgrabil brisalko in mahnil po muhi. V svoji jezi pa ni zadel muhe, marveč kozarec z gorko vodo na mizi. Kupca se je prekucnila in razbila na tleh. Padla je prva žrtev. Grdo je gledal Olupek povodenj na mizi in na tleh; zlasti pa so ga jezile čepinje!

"Kaj poreče Kobilarica?" se je ustrašil. "Peklenska muha! Le čakaj, zverina, če te dobim!"

Zverina se je mirno izprehajala po postelji. Udaril je z brisalko, muha je pobegnila čila in zdrava na strop. Olupek je zlezal na stol in po pregal. Ušla je na veliko ogledalo.

Olupek je zlezal s stola, se oprezno bližal sovražniku in kakor obseden lopnil z brisalko po njem. Lovska strast mu omračila pamet. Ogledalo se je snelo in padlo ropotaje in žvenketaje ter se je izpremenilo v nebrojne kose in drobce.

Obstal je kakor okamenel. — Zda pa so se odprla vrata, muha je odletela v zlato prostost. Olupek pa je zadel s svojo brisalko gospo Katarino Kobilarjevo in ji temeljito pokazal lepo frizuro. Kakor v sanjah je videl prestrašena obraza stare in mlade Kobilarice. Bravka, komedija se bliža svojemu tragičnemu koncu!

Mati in hči sta s široko odprtimi očmi in usti gledali napol obritega, napol še z milom poblejenega in ranjenega Olupeka, stoječega sredi povodnji in razvalin. Obledeli sta in zavrnili od strahu.

"Jazas, kakšen je!" je zacvilila Serafina! "Krvav je! Vse je že razbil. Zmešalo se mu je: Oh, oh, oh! Kar pene tišči od jeze. Beživa!"

Olupek ju je nemo gledal gledal in ni vedel, kaj bi rekel in kam bi obrnil v svoji jezi in sramoti. Zaloputnili sta vrata,

planili v kuhinjo in nse zaklenili. Olupek pa za njima.

"Muha je kriva," se je zagovarjal pred kuhinjo. "Gospa Kobilarjeva, prosim, poslušajte me! Muha je —"

"Zblaznel je! Bog se usmili! Ali sliši Fina, o samih muhah fantazira."

"Nisem zblaznel, ne, hvala—hvala Bo!" se je branil in začel podrobneje razkladati svojo lovsko nesrečo.

Kobilarica pa je prestrigla nit njegove zgovornosti rekoč: "Dobro, gospod Olupek, dobro, da sva vas spoznali o pravem času! Če ste tako divjali proti muhi, kako bi šele proti svoji ženi? Taki ste torej: dozda sem vas poznala le kot mirnega in potrpežljivega gospoda, ali danes ste se pokazali v svoji pravi podobi!"

Olupek se je opravičeval in opravičeval, ali zastoj je bil ves njegov trud.

"Pustite naju na miru!" je sobo in hrano. Zadelo ga je pa vrela Kobilarica, še vedno zaprta v svoji kuhinji. Obe sta se oborožili z renami in zaropotali, kakor hitro se je oglasil.

"Poslušaj vsaj ti, Serafi —"

Činčin!

Fina!

Činčin!

"No, pa činčin!" je dejal Olupek z umirajočim glasom in se vrnil v svojo sobo. Ko se je pomiril, si je obril tudi levo stran in odhitel z doma.

Kobilarica mu je odpovedala milijonar.

CLANSVU DRUŠTVA SLOVENSKI SOKOL

Cleveland, Ohio.

V petek, 3. decembra, 1920 se bo vršilo 23-letno občno zborovanje društva "Slovenski Sokol." Vsak član je še posebno opozorjen z dopisnico, da se vdeležijo tega velevažnega zborovanja. Seja, namreč pobiranje asesmenta, se prične že ob 7:30 uri zvečer in prosi se vas, da poravnate zaostalo vplačnino, da se knjige čim lažje zaključijo, ter se z novim letom začne zopet redno oslovanje.

Na tem občnem zborovanju pride na površje tudi vrašanje glede prodaje posestva in volitev novega odbora, za leto 1921 Na svidenje, krepki Na Zdar!

FRANK HUDOVERNIK, 1064 East 62. St.

Brezplačne preiskave in posvetovanja - ta teden

Zavedam se, da je v Clevelandu in v bližnjih mestih na stotine ljudi, ki trpijo radi kake zastarele, nerazvorne ali komplicirane bolezni, ki potrebuje pažnje dobrega zdravnika. Ako pridete v moj urad ta teden, vas bom natančno preiskal brezplačno in vam naravnost razodel, kaj vam je. Ako vidim, da vas sploh ni mogoče več ozdraviti, ne bom sprejel vašega slučaja. Mnogo mojih bolnikov je ozdravilo pri meni, dočim jim drugi zdravniki, katere so obiskavali, niso mogli ničesar pomagati; v resnici so poskusili vse načine zdravljenja predno so prišli k meni.

Pojdite k pravemu zdravniku - Ne bodite bolni.

Že leta in leta zdravim akutne in zastarele bolezni moških in žensk. Ko me le enkrat obiščete boste takoj spoznali zakaj dobivam rezultate v dosledno kratkem času. Jaz odstranim resničen vzrok in simptomi izginejo. Vsem bolnikom, ki prično z zdravljenjem ta teden bom računal mnogo manj, v resnici polovico manj, kot navadno. Pridite danes ter zadovoljite sami sebe. Jaz specializiram v zdravljenju novih in zastarelih bolezni kot so; krvni, kožni, ali ner-

vadni neredi, želodčne, črevesne in ledvične nadloge, tudi revmatizem, bolečine v križu ali sklepah, glavobol, zabasnost, vrtoglavost, izpahki in katarhi v nosu, glavi in grlu. Moje najboljšie priporočilo so moji nekdanji bolniki, ki pošiljajo k meni druze z vsakim dnem. Bolnikom zunaj mesta, se da točno pozornost, tako da se lahko vrnejo isti dan. Ne zdravi se nikogar pismenim potom. Prinesite ta oglas, kadar pridete.

REZULTATI
ŠTEJEJO

URADNE URE:

Od 9. dop. do 8. zveč.

647 EUCLID AVE.

Vrata zapadno od Star gledališča

DR. KENEALY

DRUGO NADSTROPJE

REPUBLIC BLDG.

OB NEDELJAH

Od 10. dop. do 2. pop.

CLEVELAND, O.

Vrata vzhodno on Bond's trgovine

PRIDITE
K MENI
DANES.

THE LAKE SHORE BANKING & TRUST CO

E. 55th St. & St. Clair Ave. ... Cleveland, Ohio.

Stara Lake Shore Bank izdaje bančne Menice (For. Draft) katere se TOČNO izplačujejo po vseh jugoslovanskih denarnih zavodih. — Vlagajte vaše prihranke v Banki, katere OGROMNI IMETEK presega svoto \$26,000,000.00.

Mi plačamo 4% na vse prihranke. In vse naše podružnice imajo inozemski oddelček, preko katerega vam je mogoče poslati denar svojem v domovino. Posebno opozarjamo Jugoslovane v Collinwoodu na našo novo otvorojeno podružnico na Euclid Ave. in Ivanhoe Rd.

NASLOVI NAŠIH PODRUŽNIC.
E. 55th St. & St. Clair Ave. St. Clair Ave. & E. 125 St. Prospect Ave. & Huron Rd. Superior Ave. & E. 120 St. Superior Ave. & Addison Rd. Euclid Ave. & Ivanhoe Rd.

TOČNOST IN SIGURNOST JE NAŠE GESLO.
Za vsa pojasnila glede pošiljanja denarja, dobivanje vaših rojakov in prijateljev sem, se obrnite na našega upravitelja Inozemskega Oddelka g. J. B. Mihaljevič, ki vam je vedno pripravljen dati prijazno postrežbo in vse potrebne informacije—brezplačno. — Pridite osebno ali pišite na

THE LAKE SHORE BANKING & TRUST COMPANY.

E. 55th St. & St. Clair Avenue.

NAJLEPŠE! NAJSIGURNIŠE! in NAJBOLJ UMETNO!!! — je pošiljati denar v staro domovino, preko stare

Božić

je blizu. Najboljši, najkoristnejši in najpotrebnejši dar za vaše rojake v domovini, je denar. Le nekaj dolarjev iznese mnogo kron. Mi pošljemo vaš denar po najnižji borzni ceni ter ga izplačamo v starem kraju hitro in točno, kar vam z lastnoročnim podpisom prejemnika, lahko dokažemo.

NEMETH STATE BANK

Ivan Nemeth, predsednik

10 East 22nd Str.

1597 Second Ave.,

NEW YORK, N. Y.

Naš Tujezemski oddelček
je na balkonu.

Baileys

Rdeče znamke z nakupom
10c ali več.

Specijali na umetnem blagu:

PODOLGASTA NAMIZNA POGRINJALA, vredna \$6.95, \$7.95 in \$8.95 — okrašena z velour in preprognatim blagom ter z zlatimi nitmi. \$4.88
Sedaj .....

ROYAL SOCIETY VZORCI — NA ROKO VŠITO DELO. — Čisto in sveže blago, se razprodaja sedaj za manj kot ..... POLOVIČNO CENO

\$2.50 in \$3.00 VREDNO ROYAL SOCIETY BLAGO. — Vzorci, katerih je zmanjkalo. — Ena zbirka sestoji iz 48 inč velikih namiznih pogrinjal 98c

ROYAL SOCIETY NATISNJENO BLAGO. — V zbirki so vzglavnice, platneni prti za mize, perilni žakliji, pregrinjala, itd. 59c
Razprodajna cena .....

\$2.69 NATISNJENE VZGLAVNICE. — Velikosti 36x45 "spokestitched" \$1.54
par za .....

\$1.15 BEAR BRAND VOLNA ZA PLETENJE. — Izvrstno posukana volna v različnih barvah. Na razprodaji 79c
štrena za .....

33c IMPERIAL GERMANTOWN PAVOLE — V vseh barvah in tudi v črni in beli. 16c
Razprodajna cena .....

\$16.50 do \$18.00 VREDNI MADEIRA NAMIZNI PRTI. — Velikost 54 inč. Umetno ročno šivanje na takorekoč najboljšem \$11.50
platnu. Razprodajna cena .....

MADEIRA POGRINJALA — Velikost 10x54. Različni vzorci iz katerih si lahko po volji izberete. Razprodajna 66 67
cena .....

BAILEY'S — Peto nadstropje.

MALI OGLASI

SLUŽBO DOBI Slovenka za pomivanje posode v kuhinji. Oglaš naj se na 6034 St. Clair Ave. 284

SLOVENSKO DEKLE, ki je prišlo iz starega kraja, išče službo za hišna dela pri družini brez otrok. Poizve se na 14410 Sylvia Ave. 284

GROCERIJA NAPRODAJ. v slovenski naselbini; mesečnih dohodkov \$4.000.00 brez dovajanja na dom. Poleg tega je tudi vsa oprava za mesnico. — Vprašajte za Louis Maylin, 964 Addison Rd. ali 893 Rudyard Rd. — Princeton 2723—K.

DVA FANTA SE sprejemata na stanovanje in hrano. Zglasite se na 14402 Sylvia Ave.

POHIŠTVO NAPRODAJ. Radi odhoda iz mesta se prodaja še popolnoma novo pohištvo za 3 sobe s kuhinjsko opravo vred. Lahko se dobi tudi dotično stanovanje. Poizve se na 1380 E. 52. St. Zgoraj.

DRUŠTVO NAPREJ ŠT. 5.
S. N. P. J.
Članstvo je vabljenost, da se vdeležijo prihodnje mesečne seje, ki je letna seja, na kateri se bodo volili odbor za prihodnje leto. Vsi na to sejo. Seja se prične točno ob 8. uri zjutraj.
Lud. Medvedšek, tajnik.

BODITE PAMETNI in kupite AR—BU MAZILLO za rane, izpahke, lišaje, opekline in kožne bolezni. To dobite v vsaki lekarni in denar nazaj, ako niste zadovoljni.
THE AR—BU LABORATORIES CO. 14017 Darlev Ave., Cleveland, Ohio.

5 LEPO UREJENIH sob se odda v najem čedni družini, ne ozirajoč se kako velika je družina; elektrika, plin, in kopališče. Najem \$45 mesečno. Zglasite se pri krojaču A. Rosenberg, 15436 Waterloo—Rd. 284

POZOR!

Članom in članicam društva "Žužemberk" se naznanja, da ima društvo svoje letno zborovanje dne

5. decembra 1920

v društveni dvorani. Vse članice in članice se prosijo, da se gotovo vdeležijo te seje, ker jih drugače zadene kazen v smislu pravil. Pozdrav sobratov društva

"ŽUŽEMBERK"
Frank Jerić, tajnik,
6522 St. Clair Ave.

VAŽNO NAZNANILO.
Glavna letna seja krajevne organizacije J. R. Z. Št. 17 v Collinwoodu se vrši v četrtek, 2. decembra v Kunčičevi dvorani ob ½8. uri zvečer (zadaj). Vse člani in članice se opozarja, da zagotovo posejito to sejo, ker je važna, drugič, ker je na dnevnem redu volitev novega odbora za prihodnje leto. Veselimo se tudi pred durmi in treba bo še marsikaj prekrbeti. Potrebno je torej, da se snidemo vs skupaj. Tajnik.

Oglejte si naše
GRAMOFONE
KLAVIRJE
GOSLI
I. T. D.

Najboljši instrumenti po najnižjih cenah.

ST. CLAIR MUSIC HOUSE
6532 St. Clair Ave.

MAJHNA GROCERIJA
se prodaja po nizki ceni, ker potrebuje lastnik denar. Vprašajte med 3. in 7. uro na 6930 St. Clair ave. 283

NAPRODAJ
Prve vrste PEKARIJA
VSE NAJMODERNEJŠE NAPRAVE.
Razvažuje se tudi po domovih.
PRODA SE NA LAHKE OBROKE.
Za natančnosti pokličite Main 2087 ali Central 1470

ODDA SE
soba za 1 fanta; elektrika, kopališče in druge udobnosti. Vprašajte na 1088 E. 67th St. 283

Fisher's Salt Spirit Liniment

Oživljajoče, okrepujoče
Najboljše Allaround mazilo
za praske, trudne ude in boleče mišice. Neprekosljavno za drgnjenje.

SPREJEM V DRUŠTVO "SLOVENIJA"
je prost vstopnine v mesecih juliju, avgustu in septembru \$6 na teden podpore. Usmrtni na \$250.00.

Tel. Central 2373 R.

Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik

Velika zaloga ur in zlatnine.

Wm. Sitter
5805 ST. CLAIR AVENUE
Cleveland, O.

UPRAVNI ODBOR:
Frank Špelko, predsednik, 3504 St. Clair Ave.
Louis Tomišč, podpredsednik 3017 St. Clair Ave.
Josip Gramc, tajnik, 1395 E. 43rd St.
Frank Kočvar, računski tajnik — 1425 E. 39th St.
John Fortuna, blagajnik, 1401 E. 47th Str.

Joseph Zajec
15605 Waterloo Rd.
Prodajalec hiš in stavbišč in zastopnik najbolj zanesljivih družb, katere zavarujejo,

PROTI OGNJU
Telefon — Wood 228—R

NAZNANILO.
Glavna seja pevskega društva "Jadrana" se vrši v sredo 1. decembra ob 8. uri zvečer v Kunčičevi dvorani, Collinwood O. Vse članice, kakor tudi članice se tem potom opozarja, da zanesljivo pridejo na to važno sejo, ker imamo na dnevnem redu tudi volitev novega odbora za leto 1921, volitev delegatov za na konvencijo S. D. D. itd. Torej udeležite se seje vsi brez izjeme, in pripeljite tudi kaj novih članov.

Leo. Bostjančič.